

Informacja Burmistrza Okonka o aktualnej sytuacji w rolnictwie

Powierzchnia użytków rolnych w Gminie Okonek na koniec 2018 roku wynosi 13.637 ha, które stanowią 41,83 % całkowitej powierzchni gminy, przy czym grunty orne zajmują powierzchnię 13.513 ha, a nieużytki i grunty niesklasyfikowane 124 ha.

Na terenie gminy Okonek znajdują się 579 gospodarstwa indywidualne oraz funkcjonuje 20 podmiotów prawnych, w których posiadaniu są grunty rolne o łącznej powierzchni 1.706,78 ha.

Towarowa produkcja zwierzęca w Gminie Okonek nie jest wiodącym kierunkiem działalności rolniczej. Ustępuje ona miejsca produkcji zbóż, stanowiącej przeważającą część powierzchni gruntów ornych.

I. Klasy bonitacyjne użytków rolnych

Gminę na tle powiatu zlotowskiego wyróżnia obecność gleb II klasy bonitacyjnej, jednak stanowią one 11 ha tj. zaledwie 0,08% powierzchni użytków rolnych. Gleby klasy III zajmują 2.935 ha, co stanowi 21,52 % powierzchni użytków rolnych. Największą powierzchnię 6.820 ha zajmują gleby klasy IV stanowiące w tym 50,01 % użytków rolnych. Użytki klasy V procentowo zajmują porównywalną powierzchnię jak użytki klasy III. Procentowy udział najslabszych gleb klasy VI wynosi 6,78%, tj. 925 ha.

Tab. 1. Zestawienie klas użytków rolnych [ha i %] w Gminie Okonek 2018

klasa użytków rolnych	Gmina Okonek 2018 ¹⁾	
	powierzchnia	udział procentowy
	[ha]	[%]
I	-	-
II	11	0,08
III	2935	21,52
IV	6820	50,01
V	2822	20,69
VI	925	6,78
Nieużytki i grunty niesklasyfikowane*	124	0,92
razem	13 637	100

* nieużytki, stawy i zadrzewienia niesklasyfikowane

Źródło: ¹⁾ ewidencja własna Gminy Okonek 2018

Wartości w tab. 1:

- warunki glebowe na terenie gminy pozwalają na prowadzenie produkcji rolnej,
- ok. 72 % użytków rolnych (klasa II, III i IV) pozwala na uprawę bardziej wymagających gatunków jak pszenica czy rzepak,
- ok. 27 % użytków rolnych to gleby klasy V i VI które pozwalają na uprawę żyta, pszenżyta w sprzyjających warunkach atmosferycznych,

- powierzchnia gruntów niesklasyfikowanych w gminie na tle województwa wynosi 124 ha co stanowi ok. 1% gruntów niesklasyfikowanych w całej gminie. Od roku 2013 zmniejsza się ilość gruntów niesklasyfikowanych, jest to efektem licznych prac geodezyjnych przeprowadzanych zarówno przez Gminę Okonek jak i inne osoby prawne i fizyczne.

II. Struktura wielkości gospodarstw indywidualnych i prawnych

Na terenie Gminy Okonek funkcjonuje 579 gospodarstw indywidualnych, które prowadzą działalność na 11.615 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 20,06 ha. Jest to powierzchnia zdecydowanie wyższa niż średnia wg ARiMR (2018 r.) dla województwa i kraju, które wynosiły odpowiednio 13,74 ha i 10,81ha. W porównaniu z latami wcześniejszymi zachodzi powolny proces podwyższania średniego arealu gospodarstw.

W Gminie Okonek funkcjonuje 20 podmiotów prawnych użytkujących łącznie powierzchnię 1.706,67 ha, przy czym większością gruntów dysponuje firma Agromar z Lotynia. Podmioty prawne są w posiadaniu ok. 12,5 % gruntów rolnych.

Tab. 2. Zestawienie grup obszarowych gospodarstw indywidualnych w Gminie Okonek 2017/2018

poszczególne grupy obszarowe	ilość gospodarstw rolnych w Gminie Okonek w 2017 r. ¹⁾		ilość gospodarstw rolnych w Gminie Okonek w 2018 r. ¹⁾		
	[ha]	szt.	%	szt.	%
1-5		267	45,72	265	45,78
5-10		86	14,73	81	13,99
10-50		180	30,82	181	31,26
50-100		31	5,31	33	5,70
100-200		9	1,54	9	1,54
powyżej 200		11	1,88	10	1,73
razem		584	100	579	100

Źródło: ¹⁾ ewidencja własna Gminy Okonek, 2017/2018

Tab. 3. Zestawienie powierzchni gruntów zajmowanych przez poszczególne grupy obszarowe gospodarstw indywidualnych 2017/2018

Poszczególne grupy obszarowe	Powierzchnia zajmowana na tle gminy w 2017 r.		Powierzchnia zajmowana na tle gminy w 2018 r.	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1-5	613	5,34	622	5,36
5-10	620	5,40	591	5,09
10-50	4006	34,87	3978	34,25
50-100	2144	18,66	2263	19,48
100-200	1153	10,04	1256	10,81
powyżej 200	2951	25,69	2905	25,01
razem	11 487	100	11 615	100

Źródło: ewidencja własna Gminy Okonek, 2017/2018

Tab. 4. Zestawienie użytków rolnych w posiadaniu osób prawnych 2017/2018

Lp.	Forma własności	Powierzchnia użytków rolnych w ha w 2017 r.	Powierzchnia użytków rolnych w ha w 2018 r.
1.	Agromar	752,7	752,7
2.	Agro-servis	218,8	218,8
3.	Vennea Sp. z o.o.	206,4	206,4
4.	Warehouse Sp. z o.o.	159,5	159,5
5.	Okechamp S.A.	201,8	146,8
6.	Agencja Nieruchomości Rolnych/KOWR OT POZNAŃ	198,8	114,0
7.	Nadleśnictwo Okonek	29,5	34,7
8.	Kruszgeo	19,5	19,4
9.	POL-DRÓG sp. z o.o.	16,6	17,1
10.	PZD. Rodzinny Ogród Działkowy	11,3	11,3
11.	AGRARIS sp. z o.o.	11,1	11,1
12.	AGRO-TECH Sp. z o.o	4,7	4,7
13.	Nadleśnictwo Lipka	2,0	1,8
14.	Nadleśnictwo Czarnobór	1,8	1,8
15.	Bio-Energia Sp. z o.o.	1,6	1,6
16.	Parafia Lotyń	1,0	1,0
17.	GOLGRUP sp. z o.o.	0,4	0,4
18.	Nadleśnictwo Jastrowie	1,2	1,2
19.	Poczta Polska S.A.	0,07	0,07
20.	ROD NA ROZDROŻU	2,3	2,3
razem		1 841,07	1706,67

Źródło: * ewidencja własna Gminy Okonek, 2017/2018

III. Produkcja roślinna

Zgodnie z raportem przedstawionym przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Pulawach w drugim okresie raportowania od 1 kwietnia do 31 maja 2018r. stwierdzono wystąpienie suszy rolniczej we wszystkich gminach województwa wielkopolskiego. Z powodu suszy poniesiono straty w plonach wszystkich upraw, a w szczególności zbóż jarych i ozimych, trwałych użytków zielonych, krzewów owocowych, w tym truskawek, warzyw gruntowych oraz upraw sadowniczych.

Do Urzędu Miejskiego w Okonku wpłynęło 225 wniosków o zgłoszenie szkód w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę. Pierwszy wniosek wpłynął 04 czerwca 2018 r. natomiast ostatni 08 sierpnia 2018 r. Powierzchnia upraw dotkniętych klęską suszy wyniosła 10.505,12 ha, z tego uszkodzenia powyżej 70 % potwierdzono na powierzchni 8.444,61 ha. Wartość strat oszacowano na 23.620.485,23 zł. Należy podkreślić, że wszystkie grunty orne w gminie wynoszą 13 637 ha więc straty dotknęły 77% powierzchni zasiewów. Producenci rolni mogli składać wnioski o udzielenie pomocy w terminie od 14 września do 16 listopada 2018 r. w siedzibach Biur Powiatowych ARiMR.

Rada Ministrów w dniu 31 lipca 2018 r. podjęła Uchwałę w sprawie ustanowienia programu pomocy dla gospodarstw rolnych i rybackich, w których powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi. Na podstawie powyższej uchwały producenci rolni mogli otrzymać pomoc finansową za szkody w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem suszy. Stawka pomocy wynosi 1 tys. zł do 1 ha, w przypadku szkód powstałych w uprawach rolnych wynoszących co najmniej 70 % danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy oraz 500 zł do 1 ha powierzchni upraw, w przypadku szkód powstałych w uprawach rolnych wynoszących co najmniej 30 % danej uprawy i mniej niż 70 % danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy. Wysokość pomocy podlegała pomniejszeniu o 50% w przypadku producentów rolnych nieposiadających polisy

ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym z wyłączeniem łąk i pastwisk.

IV. Produkcja zwierzęca

Zwierzęca produkcja towarowa w Gminie Okonek jest znikoma.

V. Podatek rolny i leśny

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza (Dz.U. z 2017 r. poz. 1892).

Zgodnie z art. 6 w/w ustawy podatek rolny za rok podatkowy wynosi:

- 1) od 1 ha przeliczeniowego gruntów, dla gruntów gospodarstw rolnych - równowartość pieniężną 2,5 q żyta,
- 2) od 1 ha pozostałych gruntów - równowartość pieniężną 5 q żyta
- obliczone według średniej ceny skupu żyta za 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy.

Średnią cenę skupu żyta ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 20 października roku poprzedzającego rok podatkowy.

W 2018 r. średnia cena skupu żyta wynosiła 52,49 zł, po przeprowadzonych konsultacjach obniżono ceny do kwoty 49,00 zł/dt.

Średnia cena skupu żyta za 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2019 ogłoszona przez Prezesa GUS wynosi 54,36 zł za 1 dt. Po przeprowadzonych konsultacjach Burmistrz Okonka zawniósł o obniżenie ceny do kwoty 49,00 zł/dt.

Rada Miejska w Okonku Uchwałą nr III/10/2018 z dnia 11 grudnia 2018 r. przyjęła obniżoną stawkę ceny żyta jako podstawy do obliczania podatku rolnego.

W roku 2019 podatek rolny powyżej 1 hektara wynosi 122,55 zł, natomiast poniżej 1 hektara 250,00 zł.

Z załącznika do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. z 2001 poz. 1614) Gmina Okonek została zaklasyfikowana do II okręgu podatkowego.

Tab.5. Zestawienie okręgów podatkowych dla poszczególnych klas użytków rolnych

Rodzaje użytków rolnych	Grunty orne				Łąki i pastwiska			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Okręgi podatkowe								
Klasy użytków rolnych	Przeliczniki							
I	1,95	1,80	1,65	1,45	1,75	1,60	1,45	1,35
II	1,80	1,65	1,50	1,35	1,45	1,35	1,25	1,10
IIIa	1,65	1,50	1,40	1,25				
III					1,25	1,15	1,05	0,95
IIIb	1,35	1,25	1,15	1,00				
IVa	1,10	1,00	0,90	0,80				
IV					0,75	0,70	0,60	0,55
IVb	0,80	0,75	0,65	0,60				
V	0,35	0,30	0,25	0,20	0,20	0,20	0,15	0,15
VI	0,20	0,15	0,10	0,05	0,15	0,15	0,10	0,05

Źródło: ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1892)

Najczęściej zwalnia się od podatku rolnego:

- 1) użytki rolne klasy V, VI i VI z oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych;
- 2) grunty przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha.

W 2018 r. plan do budżetu przewidywał wpływy z podatku rolnego w wysokości 1.007.000,00 zł od osób fizycznych i 160.000,00 zł od osób prawnych.

Rzeczywiste wpływy okazały się być niższe i wynosiły odpowiednio 980.221,58 zł i 163.918,60 zł. Ponadto zaległości na dzień 31.12.2017 r. wynoszą zgodnie z powyższym 132.503,05 zł i 39.018,50 zł.

VI. Ceny produktów rolnych 2018

Porównując średnie ceny skupu w roku 2017 i 2018 można zauważyć wzrost ceny wszystkich upraw.

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Tab.6. Porównanie cen niektórych produktów rolnych w 2018 r. w stosunku do cen w 2017 r. (dane dla województwa)

uprawa	2017					2018				
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	rok	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	rok
ziarno zbóż (bez siewnego) - pszenica za 1 dt	69,08	71,62	67,4	66,02	68,53	67,26	67,92	74,51	83,33	73,25
ziarno zbóż (bez siewnego) - żyto za 1dt	57,21	61,69	55,83	55,74	57,62	57,11	56,86	60,25	72,27	61,62
ziemniaki za 1 dt	83,98	84,13	39,76	28,52	59,10	77,43	84,48	43,54	39,33	61,19

Źródło wyliczenia własne na podstawie miesięcznych danych z GUS z 2017/2018 r.

VII. Podsumowanie

W związku z brakiem opadów atmosferycznych oraz wysokimi temperaturami w 2018 r. stwierdzono wystąpienie suszy rolniczej na obszarze gminy Okonek. W 225 gospodarstwach odnotowano ogromne straty w jakości zebranych plodów rolnych.

Sporządziła:
Anna Bindek
11 lutego 2019 r.

BURMISTRZ OKONKA

Andrzej Jasiek

